

98

IOAN. CASELII

Oratio funebris

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI

IOANNI

duci Megapolitano, principi
VANDALORVM &c. SCRIPTA
IN ACAD. IVLIA.

HELMÆSTADII
Ex officina typographica Jacobi Lucij.

Anno M. D. XCII.

IOANNIS CASELII

Oratio funebris

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI

IOANNI

duci Megapolitano, principi Vandalorum

Et scripta in acad. JULIA.

Vtinam tibi, dux IOANNES, v-
tinam hoc officium persolvere
non necesse habeā: vtinam hanc
lucem aspicias, quod & omnes
tui, & ad quoscunq; fama huius
casus peruenit, ex animo velint. Hoc erat op-
tabilius, quod si non tua, sine dubitatione ta-
men nostra gratia. Verum, quia consuetudi-
nem mortalium reliquisti, non deplorabi-
mus, quod nullo vnquam tempore, nec lacry-
mis, nec ploratu, nec animi cruciatu, recupe-
rari potest, & si deploramus, dolore victi siue
humanitate: sed omninò memoriam virtutis
tuæ & meritorum sanctè conseruabimus. In
quo alios viros eloquentia præstantes, rerumq;
humanarum æquos censores, scio conaturos

aliquid, & ipse laborabo, & faciam, quod me-
arum esse partium intelligo. Causæ autem mi-
hi nihil est, vt alia dicam, quàm quæ & ipse
perspexerim, memoriaq; teneam, & non mi-
nus vicinæ gentes, quàm ipsi. Megapolitani
nouerint, & vno ore prædicent. Vt igitur ad
rem veniam, ordiar à quo proximo tempore
debere mihi videor. Historiam belli Germa-
nici, quod CAROLVS V. imperator aduer-
sus duces Saxonix gessit, nemo ignorat, nisi
communis vitæ & negotiorum publicorum
imperitus. Est enim eius memoria ita recens,
vt illæ res non solum ex monumentis cogno-
sci, sed etiã ex multis, qui spectatores illarum
calamitatum fuerint, audiri potuerint. Id in-
testinum bellum confopitum iam erat, &
constituta pax in imperio, lege promulgata
de libertate religionis: non qua cuius nouam
liceret inuenire, sed extra periculum essent,
qui protestantes iam tum dicerentur, professi
Christianam fidẽ, quæ demonstrari ex sacris
litteris posset, & semper cõseruata fuerit in ec-
clesia catholica aliàs clarius, atq; aliàs. Non
nauaratautem hac in re minimã operam, cer-
to suo

to suo periculo & incommodo maximo, dux
IOANNES ALBERTVS, ALBERTI
filius, MAGNI nepos, libertatis patriæ cum
paucis vindex, & fundator salutis publicæ. Ad
annos enim quadraginta illorum beneficio
pace & otio fruimur: idq; vt nobis posterisq;
nostris perpetuum sit, precamur. Sic igitur re-
bus constitutis, dux IOANNES ALBER-
TVS gratia florens & gloria, ducis Boruffo-
rum, Marchionis Brandeburgici, ALBERTI
filiam, ANNAM SOPHIAM ambiuit, &
vxorem duxit, regium in morem, in Megapoli
Vismariæ celebratis nuptijs. Felix id fuit, nec
infæcundum coniugium. Coluit enim illa
maritum omni obseruantia toto vitæ tem-
pore, quæ cum summa sit vnicuiq; mortali-
um felicitas, regibus longè maxima est. Primo
quadriennio enixa fuit duci IOANNI AL-
BERTO tres filios, ALBERTUM, IOANNEM, &
SIGISMUNDUM AVGVSTUM. Hic de fratribus
superstes solus est: nec aliud optat Megapolis,
quàm vt diu patriæ superstes sit: nec aliud spe-
rabimus, qui annis etiam primùm floret. AL-
bertus infans in Borussia ad auū ALBERTUM

deductus, in infantia ibi extinctus, tanto maius & aucto & parentibus sui desiderium reliquit, quòd de eius indole ex ijs signis, quæ etiã in infantibus apparent, siue os ipsum spectes, siue motus animi, spei concepissent plurimum: vt nihil dicam de astrologorum prædictionibus, qui pollicerentur conditioni consentanea plæraq; & alia supra conditionem: sed ALBERTVS ille rebus humanis exemptus antè, quàm mortalium calamitates experiretur, cœlestis regni particeps sine dubitatione factus fuit. Pater, dux IOANNES ALBERTVS, princeps pius & copia bona doctrinæ præ plærisq; sui ordinis instructus, dolori quantum potuit, medicinam fecit, & animum adiecit ad duorum filiorum educationem. Id consilium diligenter & religiosè urgebat, atq; hoc magis, tum quòd quid in se educando neglectum esset, perspiceret, tum quòd rationem educationis regię teneret princeps adprimè litteratus. Nec vero solum paruulos adsuefecit disciplina domestica ad mores regios, sed & vtrumq; litteris voluit imbui, vt eorum animi, quousq; posset fieri, ad
virtu-

virtutem regiam & imperium subigerentur,
& perficerentur. Ut igitur primum fari pote-
rant, filijs adolescentem adiunxit probum &
industrium, disciplinæ Dabercusianæ alu-
mnum. Hoc enim etiã non præterire debeo,
quantæ curæ optimo illi principi fuerit educa-
tio quoq; suorum ciuium, & ea cum primis,
quæ per artes liberales absolueretur. Itaq; non
solum academiam Rostochianam, adiuuan-
te fratre, duce HVLDERICO, instaura-
uit, sed & exemplo ducis MAVRICII septē-
uiri Saxonici, qui tres ludos in suis prouincijs
sapienter condiderat, ipse quoq; similem lu-
dum litterarium à Marco Dabercusio, viro
docto & in docenda pueritiâ cum laude versa-
to, aperiri iussit, nulli parcens interim sum-
ptui. Delibarent principes fratres de litteris,
quod potuerant per primam pueritiâ, iamq;
non longè princeps IOANNES à puber-
tate aberat; ibi patri visum fuit vtrumq; ma-
gis remouere à gynæceo, & dare filijs aulæ
magistrum, & informatorem animi: nec pu-
tabat id consilium sibi è manibus dimitten-
dum: præsertim cum constituisset ad comitia
imperij

imperij proficisci, quæ tum Spiræ indixerat
Cæsar MAXIMILIANVS secundus, vbi
videretur etiam plusculos menses commora-
turus, quemadmodum & euenit. Confirma-
batur in hoc instituto à familiaribus, quorum
consilijs potissimum nitebatur. Erant autem
præstantes viri, vt eos mihi rectè nominaturus
hoc loco videar. Erat Henricus Belouius,
aulæ Mariscalcus, quod munus idem postea
gessit apud regem Daniæ, FRIDERICVM
II. gratiofus apud regem, regni proceribus ita
carus, vt æquissimavoluntate intelligentium,
& sine inuidia satis bonorum, adscitus in se-
natum regni, eo loco etiamnum floreat: erat
Gotislobus Rotermundius, non solum disci-
plina legum & vulgari quadam doctrina ex-
cultus, sed imbutus quoq; reconditis illis La-
tinis Græcisq; litteris, qui hodiè consilio etiam
præsto est sapienti principi Pomeraniæ BO-
GISLAO: Henricus item Hufanus Cancel-
larius, non minus ipse consilio pollens, quàm
eloquentia, præstans fide, industrius, & dexter
in gerendis negotijs, in consuetudine quoti-
diana falsus absq; acerbitate, & elegans, atq;
ita

ita multiplici nomine gratus principibus: & his de caussis primas partes administravit re-
ip. Lunęburgensis, quā syndicen egregiè gef-
fit, quamdiū vixit. Idem visum fuit Andreæ
Mylio, de quo, vt focero, dicam parcius:
vnum tamen, quod omnibus innotuit, & à
me quidem iudicatum, nec minus tamen à
multis alijs: nostra ætate in summorum re-
gum aulis simul Græcis litteris & Latina elo-
quentia præstantiorem visum fuisse nemi-
nem: qui & hodie superest, quando Mega-
politans ducibus opera & consilio præsto fuit
annos ipsos quadraginta quatuor, moestus mo-
do & squalidus, nō tā graui senectæ, quàm casu
duplici, tum publico, tum domestico, quod
ijsdem quoq; diebus amisit coniugem carissi-
mam, quibus tam miserabilis facies nata fuit
vniuersæ prouinciæ. Verum, ne videar longius
digredi, & si mansisse mihi in re videor, quod
cum sapiente senatu sapiens princeps de edu-
catione filiorum decreuit; id ita constitutum
fuit ea ætate. Cui aulam mandaret, in aula
erat, de quo dicam deinceps: cui informatio-
nem animi crederent, me idoneum præ alijs
B censue-

consuerunt. Docebam ego tūm in aca. Rostochiana ex Latinis & Græcis fontibus iuuentutem eam philosophiæ partem, quæ rebus gerendis, destinata est, siue priuatim quis malit vitam degere, siue remp. capeffere, quam mihi actricem libet interpretari: hanc ego docebam de sententia ducis IOANNIS ALBERTI, quanta possem equidem diligentia, nec sine fructu auditorum & dignitate scholæ, siue ego hoc putabam, siue ita erat: vt esset, conabar profectò: docebam & artem dicendi, non ex lacunis, sed ex iisdem fontibus. Etsi igitur opera mea absq; iactura studiorum publicorum academia carere non poterat, quod qui me norant, absq; arrogancia & verè etiam dictum intelligunt: tamen à quo semper ornatus fuissem, quiq; mihi præmium, nec petenti, nec expectanti, nouum decerneret, eius voluntati reluctandum non putauit. Si cum potentes rogāt, mandare dicuntur, quanto grauius debet eius esse imperium, siue potius gratius, à quo singularia beneficia acceperis. Iis enim cum lubentes obsequimur, grati videmur, & quasi gratiæ aliquid, referre, certè studio-

studiosi eius referendæ. Nec erat, quòd vel æta-
tem, vel vitæ imperitiam, vel inscitiam præ-
tenderem. Neceſſe videor mihi habere, aut ſi
non opus eſt admodum, non prorfus repre-
hendendum puto, ſi de me dicam, quod huc
tantum pertineat. Leue hoc, quòd ea mihi
iam ætas, quam poëta Græcus in aratore pro-
bet, quod conſtantior; nec anni ad quadragin-
ta vergentes, facilè huc illuc rapiantur: leue,
quod pontificum, Cæſarum, regum, ducum
aulas videram, etſi non colueram: quod nec
mihi cordi fuerat, nec vnquam ſperaueram:
quin ſciebam, nec moribus, nec animo me ad
id genus vitæ factum. Negare autem minimè
poteram, me haudquaquam rudem eſſe edu-
cationis regiæ. Quæſo, vt quæ dicam, auditor,
accipias ſine ſtomacho: nec exiſtumes, me
hoc agere, vt ipſe decantem laudes meas:
quod ſi quiſtamen malit, ita accipiat, dum ve-
ra eſſe comperiat, quæ dixero. Ego principis
prudentiam volo perſpici ab alijs: alios item
discere, quomodo ſe parent, qui tale munus
ambient: alios, cuiuſmodi deligant ad educa-
tionem regiã. Non fugiebat me quidquam
B 2 earum

earum doctrinarum, quibus educatio cum ci-
uium tum principum ostenditur, siue delinea-
tur. Perscrutatus enim fueram, quæ Plato, Ari-
stoteles, Xenophon, Plutarchus, similes, tradi-
dissent: neq; vero etiam neglexeram inferio-
ris ætatis scriptores, neq; nostri sæculi. Audie-
ram de hac re differentes eximios viros, vt Pe-
trum Victorium, magnum illum litterarum
athletam, Ioannem Cratonem, trium impe-
ratorum archiatrum: qui architecti siue ma-
gistri humanæ vitæ esse poterant, tam vsu lon-
go rerum, quàm ex studijs sapientiæ. Inspexe-
ram præterea educationem filiorum impera-
toris MAXIMILIANI II. quam rectam
fuisse negari non potest, quòd omnes ad sum-
mam clementiam peruenerunt & beneficen-
tiam perpetuam: quas regias virtutes à natura
inchoatæ educatione vera perfici censemus.
Deniq; sermonem contuleram diligenter
cum informatoribus aliquot principū. Ex his
duos potissimum, quos valdè probarim, hoc
loco nominabo, Saxonem Thomam Hubne-
rum & Hetruscum Antonium Angelium.
Hubnerus, de cuius viri integritate & luculen-
tè scri-

tè scribendi mirifica facultate, qua Cratonis
& meo iudicio æquales in Germania facile
superat, amici præclarè sentiunt, docebat sep-
temviri Marchici, IOANNIS GEORGII fili-
um, Marchionem IOACHIMVM FRIDE-
RICVM, qui hodiè administrat archiepisco-
pen Magdaburgicam: Angelius COSMI
MEDICIS, magni ducis Hetruriæ, filium
FRANCISCVM, qui successit patri: ho-
diè fratre rebus humanis exempto tertius
magnus dux Hetruriæ est, FERDINADVS
MEDICES, deposita amplitudine Cardina-
litia. Fuit autem Angelius summa humanita-
te præditus, Petri Angelij, poëtarum in Italia
tum principis, amici mei, frater, non minus
Græcis, quàm Latinis litteris pereruditus. In
cæteris autem & ipse alumnum illum suum
nobilem Iliada docuerat, magnum illum
Aristotelem secutus. Quòd si cui de meni-
mum dixisse videar; is iccirco nimium etiam
de amicis me dixisse, ne existimet. Neq; enim
illorum hominum mea æquat oratio. Cum
porro & magister aulæ quæreretur; inuentus
fuit ei prouinciæ valdè idoneus: Henricus Pe-

Iecanus, Marchicus, vir fortis, qui militarat iu-
uenis in Gallia, idem integer, ab omni fastu
alienus, sobrius, officij studiosus & humani-
tatis, Gallicæ linguæ peritus, amans litterarum
& doctorum hominum: qui se in pueritia è
ludo litterario abreptum ad militiam & in au-
las, sæpe deploraret: ætate tamen & tractatione
rerum plurimum profecerat. Cum igitur in
aula Megapol. Suerini pluribus iam annis, in-
dustriam & fidem & duci & omnibus probaf-
set, non dubitauit dux, ei hoc munus prima-
rium credere, in quo se gessit, vt bono viro di-
gnum fuit, dies noctesq; pro salute nobis cre-
ditorum principum excubans. Ita autem in-
ter ipsum & me optimè semper conuenit, vt
officijs inter nos certauerimus, & tùm in itam
amicitiam in hunc diem sincerè colamus: si
quid vellet, ei morem gessi, nec ille mihi quid-
quàm negauit: non dextris & verborum
promptitudine, sed animis, & vt dixi, officijs
rem gessimus: quod possem equidem multis
explicare, sed verbo complectar omnia: ipsi
reliqui suas partes, quæ meæ erant, in ijs me ad-
iuuit sedulò. Seruiebāt & principibus nobiles
adoles-

adolescentuli, probi, & ipsi litteris dediti: in ijs
& paullò maiores ætate, & ita eruditi, vt si do-
cendo tantum educatio regia fieret, eo mune-
re vnus eorum & alter rectè fungeretur: quod
tamen in animi eiusmodi informatione potif-
simum consistit, vt singulari studio & magna
arte siue prudentia, ex eo opinionum & pra-
uarum inclinationum spinæ euellantur, isq;
veris sententijs omniq; genere virtutum con-
feratur. Libet ex ijs mihi Liuonium nominare,
qui tum Græcos quoq; scriptores cæperat lege-
re, cum Latinos partim præmisisset, partim in
manibus haberet, Ioannem Ducarum: quod
is postea sapientiæ studijs perpolitus ad STE-
PHANVM regem Poloniae, sapientissimum
principem, pro suis ciuibus luculentam ora-
tionem habuit, adeoq; in negotio minus gra-
to & regi & proceribus admirationi fuit. Ita
nihil, ni fallor, desiderari in educatione no-
strorum principū poterat: si quidem in officio
essemus, vt semper esse studuimus. Hoc erat
etiam nobis facilius, quòd operas nostras ne-
mo interpellaret, vt in aulis plerunq; fieri vi-
demus. Cauerat enim pater, ne quis admit-
teretur

teretur, nisi quem ipse probauisset. Aderat sæpè Dabercusius, quòd probus senex, quòd puritatis Latinæ studiosus, quòd ab adolescentia in alia re nulla, quàm docenda pueritia fuerat. Domus quoq; siue museum patebat & consiliarijs & claris hospitibus: sed cum primis gratum erat, si senatores prouinciæ accederent, & in principum studia & mores inquirerent. Accedebat item quotidie Bartholomæus Gryphius Belga, vis doctus, multis ipse linguis, magnoq; usu rerum præditus, qui apud Alfonso ducem Ferrariæ, patre Hercule adhuc imperante, in Hispania, & post in Italia vixerat: quem his diebus in Gallia ad Samualerianum febris extinctum accepimus. De primis porro studijs non loquar magnificè: tamen fuisse maiorum proba semina positeri cur dubitem, siue pietatem spectes siue mores, siue litteras? Sic enim in his totos dies fuimus, vt hoc ad illa referremus: fuitq; à me inculcatum, scientiam nihil esse sine moribus & pietate: nec mores in sola elegantia, sed in animo sitos: hunc rectè fontem rectè factorum & meritorum perhiberi: nec pietatem in caeremonijs, sed in mente defixa

defixa in parentem omnium: nec absq; illis ex-
istere, quas virtutes morum appellatione no-
tauimus. Fuit & exercitijs, quæ ætati conueni-
rent, tempus datum: atq; ita ipsi bona valetu-
dine ad omnia erant alacriores. Biennium
effluerat, & animaduvertebat pater nostras
operas non perijsse. Profecerat enim IOAN-
NES pro captu satis, etiam in litteris, idq; an-
te pubertatem: SIGISMUNDVS AV-
GVSTVS, vt annis fratre minor, ita & inge-
nio erat inferior: nec tamen quidquam fue-
rat, in eo educando remissum de diligentia:
quin eam perpetuam adhibuimus: ego vero
de semel suscepta cura nihil deposui, noctes
diesq; meditans, quomodo officio mihi credito
satisfacerem, nec minimum negligere, atq;
ita, & erga beneficentissimum patronum gra-
tus viderer, & cum de regia gente Megapoli-
tana, tum de illis populis benè mererer: quo-
rum à me hac conditionis humilitate, & for-
tunæ tenuitate, neutrum alia ratione, quàm
hac vnica præstari posse intelligerem. Vt o-
mnia faceret pater, maiorem natu filium mihi
reliquit, minorem tradidit Henrico Sibero, vi-
ro mi-

C

ro mi-

ro mihi olim cognito & amico, quem audie-
rat mirum esse in erudienda prima pueritia,
idq; ita se habebat: atq; ille ante omnia, quod
in Romana lingua & proprium erat & purum,
sedulo inculcabat: adolelcens fortunato-
rum hominum filios docuerat, pænè in eam
senectam: nec aliud egerat, aut tentarat: tum
verò recens Vinariæ docuerat ducis Saxonix
IOANNIS GVLIELMI filios, FRIDE-
RICVM GVLIELMVM & IOANNEM.
Vbi aduenit, sibi creditum docuit, & ingenio-
sum vnâ paruum puerum, nobili loco natum:
ambo profecere pro ingenijs. Ipse, qui visus
fui altera parte laboris leuari, nullam dici par-
tem prætermisi, quin agerem aut cogitarem,
quod ad disciplinæ meæ alumni ingenium
moresq; perpoliendos faceret. In quo me ne-
gligentiorē post fuisse quis suspicetur qui co-
gitet, hanc honestam mihi cum Sibero con-
trouersiam fuisse? Ille cum ageret, quæ posset
omnia, nōne ego & illum & me ipsum supe-
rare conarer? Ego vero hoc feci, & præstiti,
quantum in me fuit: nec princeps IOAN-
NES nullius diligētix tum suæ tum meæ è stu-
dio vtro-

dio utroq; litterarum & virtutis retulit: male-
volentia vero & calumnia satis factum à sum-
ma virtute nunquam fuit. Princeps meus erat
& probus, & modestus, & dicto audiens, & La-
tinè, quæ dicerentur intelligebat, quæ opus
erant, profari poterat. Etiam nunc puto, qui
mediocri ingenio, prima pubertate sic fit, lau-
dem mereri præcipuam: neq; etiam infimam,
qui adolescentulum in viam virtutis & bonæ
doctrinæ cura laboreq; suo duxerit: nec pos-
se ferè, neq; ab illo, neq; ab hoc requiri ampli-
us: & iniurium esse, qui plus, quàm præstari pos-
sit, flagitet. Et verò in Germania passim audi-
tum fuerat de hac disciplina: quæ cum prædi-
catur; erant, qui nihil magis optarent, quàm
eadem filios suos educari: quod beneficium
multis dari non potuit: obtentum fuit tamen
pro Ioanne Ulrico Hohenfazio, Barone He-
luetico: idemq; sapiens princeps, OTHO,
dux Lunæburgicus, filio IOANNI FRI-
DERICO impetrauit. Illum ex eo tempore
laudem militarem à Belgicis expeditionibus
retulisse audio: hic egregius princeps hunc æ-
qualis & condiscipuli tum sui casum se graui-
ter do-

ter dolere mihi nuper ostendit; simul huma-
narum rerum fragilitatem inconstantiamq;
deplorans. Cæterum pater, dux IOANNES
ALBERTVS, sic initio decreuerat, vt an-
nos quatuor id muneris gererem: & quartus
iam procedebat, quando ille mecum sermo-
nem supra modum familiarem de ingenio, &
profectu, & expectatione, & vltiore edu-
catione filij IOannis instituit. Dixi, quæ habe-
rem deprompta potissimum ex veterum mo-
numentis: audiuit me benignè: de multis iti-
dem quæsiuit: non potuit non assentiri ijs, quæ
dicerem. Erant enim recta & vera: ac prin-
ceps eruditus rationibus manus dabat. Nec
ignorabam tamen, quo iret, siue quid deside-
raret. Cum enim ex eloquentia laudem ipse
reportasset, sui similem in hac quoq; parte vo-
lebat esse filium, quem sibi olim successurum
crederet: & si licet hoc dicere, pænè omnia tri-
buebat eloquentiæ: quam ego opinionem
vereri me, vt vera sit, ibi tū verbo indicare au-
sus fui. Neq; hoc loco contendā, aliud esse fa-
cere, aliud dicere: vnū fieri sæpè absq; altero: &
parū falsumq; esse, dicere benè, ni facias benè:
ma-

magnum & verum & diuinum, benè facere, etiamsi benè dicendi facultatem non fueris adeptus: si princeps & dicat benè, & faciat benè, laudem in vtroq; esse magnam, sed in hoc maiorem: in principe, vt dicat benè, non adeo necessarium, summè necessarium, vt faciat benè: ac nisi faciat benè, omnem iam amisisse dignitatem boni principis. Nec id addam, hoc decus non posse à quouis ingenio parari, nec à quauis ætate. Sic igitur ego ad eum, quicum altercandum non erat: nec eam spem perijisse, sed singularia tempore prouenire: facturum, quod possem, facere filium hactenus, quod debeat. Deniq; supra modum dux optimus Latina eloquentia capiebatur, & fortè credebat inueniri, cuius industria paternæ expectationi filius breui satisfaceret. Apparet id consilium ex natura patris profectum. Etenim optant filios sui similes esse, & se deniq; præstantiores, & id agunt, quantum queunt, nec quid omittunt, quod huc facere existimetur. Nec est aliquid rectius: modo in considerationem simul veniat, & quid per cuiusq; ingenium, & quàm maturè fieri possit. Nec inte-

rea me negligebat princeps: qui meo consilio
in rebus grauioribus, & domi & foris vsurum
mihi deinceps indicaret: siue quod ita vellet,
siue vt exploraret animum meum, siue aliud
voluit, à mitissimo ipsius ingenio non alienū.
Id ego onus declinabam, cui vires ingenij nō
magnæ, corporis autem perexiguæ essent. Et
enim me noueram, nec ignorabam rationes
aulæ. Insuper Euripidis illud, pænè omnibus
notum, à plærifq; neglectum, memoria tene-
bam, ἑρδοὶ δὲ ἕκαστος ἡντις εἰδῆσιν τέχνην. Iubet quemq;
exercere artem, quam nouerit. Omne meum
studiū posueram in educatione iuuentutis, &
illustratione bonarum artium, ex quo ipse se-
dulò, nec prorsus infeliciter ingenium meum
excolueram, nec verò id neglexi deinceps, &
hodie sum in eo maximè, non solum, vt vtro-
q; illo munere rectius fungar, sed etiam ani-
mum meum ipse adiuuem. Obtinui igitur à
benigno principe, quod mihi in votis erat ma-
ximè, meq; meo tempore in locum, quem in
academia Rostochiana tenueram, retuli. Ar-
rogans foret, de me plura dicere, referentem
alia præter hæc, quæ ad hunc locum necessa-
ria vi-

ria visa mihi fuerant. Nam quod porro alio
doctore vti duci placuerit, id reprehendere
non debeo. Quid enim in principem, & hunc
supra omnes homines de me meritum? nec a-
lios præ me despiciam, nec intelligētium cen-
suram, quæ absq; inuidia fiat, reformidem, &
mihi plures anteferri æquo animo feram: de-
niq; imitandos mihi proposui, qui non solum
paribus cederent, inuidentes nemini, sed eti-
am optarent, se superari ab alijs virtute & me-
ritis erga remp. & eius generis quotidie plu-
res exoriri. Præerat tum ludo litterario Lu-
becæ Iobus Magdeburgus, bonus senex, non
minus Græcis, quàm Latinis litteris eruditus:
de eo dux cognouerat: cum eo per Siberum e-
git: persuaderi sibi passus fuit, *δῶροισίντ' ἀγανοῖσι,*
λόγοισί τε αἰμυλίοισιν, aulæ ad senectam expers: quod
in ipso non positum fuisse, quiuis intelligit,
nec ex eo carpi ille potest. Vt in aulam venit,
vidit, quæ ibi gererentur: etiam tùm ibi eram,
propediem rediturus in academiam: nec ille
me sua, nec ego illum mea amicitia indignum
censui: quam tuemur in hunc diem: cum il-
le non minorem ex hoc tam acerbo nuncio dolo-

dolorem acceperit, quàm accepi ipse, qui ef-
ferri vidi principem, quem & suis paruulis li-
beris & patriæ viuere, omnibus cum animi,
tum fortunæ bonis florentem, expediret. Of-
ficio fungebatur Iobus, quàm hoc rectissimè
id se facere intelligeret: quod & ego testari pos-
sum, & libenter facio, qui viderim, qui au-
dierim. Quod sibi polliceretur de alumno
disciplinæ tum suæ, paullo antè meæ, non ha-
beo dicere: sed omnia affirmabat se facturū,
egit certè fideli studio, vt, quod in prima pueri-
tia fieri non poterat, principem quiq; cum eo
docebantur, in capitibus Christianæ fidei ple-
nius erudiret: in quo neq; fidem vltro datam,
neq; sibi creditos auditores fefellit. Nec omi-
sit cætera, quæ vel ego inchoaueram, vel ille
insuper addenda, seu tentanda intelligeret.
Libenter enim & sine inuidia amico & viro
docto tribuam, quod neq; ipse mihi arrogem,
non solum, vt omnes, me pestilenti morbo
vacare, sed etiam & amicitiam sincerè, & ve-
ritatem ex animo colere animaduertant. Al-
ter illi annus procedebat, quando alter Mega-
poleos nauclerus, dux IOAN. ALBERTVS,
pater

pater principum, ante diem, vt loqui solemus,
siue ante senectam, ingrauescente primùm
ætate óccidit: immo ex huius caducæ & tu-
multuariæ vitæ, siue perpetui exilij calamitati-
bus, in quietem cælestis patriæ migravit. Cum
sentiret, se morti proximum, accersiuit fra-
trem germanum, ducem HVLDERI-
CV M, eiq; moriens & filios & remp. in ma-
nus tradidit, tutela credita & fratri & imperij
duobus septemuiris, Marchico IOAN. GE-
ORgio & Saxonico AV Gusto. Tanti principes
in tutela patris quoq; animum cum in cæteris,
tum in filiorum educatione, religiosè obser-
uandum censuerunt, vt liberalibus artibus eti-
am erudirentur: quod quia domi non adeò
commodè iam fieri videretur, consilium de lo-
co capitur. Ibi ego, siue laudabili quadam cu-
ra, siue curiositate non improba, bonis ratio-
nibus demonstro per epistolam Mariscalco
Megap. Ioachimo Luhio, viro erudito, opti-
marum partium & verè nobili, rectissimè eos
mitti primum in academiam Rostochianam.
Erat enim eius viri in senatu principis HVL-
DERICI pænè prima auctoritas, & mecum
D quidem

quidem ipse sentiebat: sed electori Augusto id datum fuit, vt mitterentur Lipsiam cum magistro: sed & aulae principum magister, quòd Pelecano graue esset futurum alio transferre familiam, datus fuit Ioachimus Basseuitius, Megapolitanus, inter aequales & populares doctrina & vsu rerum praecclare eruditus: nec alij id munus rectius mandari potuit. Basseuitio quoq; amici gratulabatur, & ego in primis, tum propter animorum ex iisdem, siue non admodum dissentientibus, studijs coniunctionem, tum quia inuidiam terga dare gaudebam, quae iuuenem ex palaestra uentem à campo hactenus prohibuerat. Est enim nefarium quoddam genus hominum, bonis indignantium, & quod in ipsis est, virtutem prementium: siue quod contraria sibi inter se semper infesta sunt, siue quod obscuro claros luminibus suis officere suspicantur: sed virtus tamen inuidiae impetus, quamuis acres sustinet, & tandem de ea hoste capitali victoriam reportat. Fuit autem ex eo tempore Basseuitij fides & industria perspecta tum patriae, tum vicinis quoq; regnis. Vfus enim eius con-

filio

filio & opera fuit, rex Daniae, FRIDERI-
CVS II, censor ingeniorum atq; animorum
eximius: vtitur hodiè rex CHRISTIANVS
IV. qui patri successit in imperio: itemq;
dux Megap. HVLDERICVS. Dux igitur
IOANNES Lipsiæ tam in academia, quàm
in vrbe erat in precio & in amoribus. Erat enī
in litteris non negligenter, æquales sui ordi-
nis reuerbatur, viros doctos colebat & foue-
bat, humanissimum se gerebat erga omnes,
beneficia in miseros & tenues conferebat. His
artibus laudem apud omnes, & omnium be-
neuolentiam princeps ille facilè sibi parauit.
Quæ cum ex alijs accepissem, postea ipse vidi
illac transiens. Non longè aberat, quando ca-
pesceret rempublicam. Reuersus igitur ad fu-
os Megapolitanos, adiit imperium iusta æta-
te, virtute & litteris instructus: quod cum pa-
truo, duce HVLDERICO gereret: sub id
tempus consilium quoq; cepit de nuptijs: ux-
orem duxit bellicosi principis ADOLPHI,
ducis Holfatiæ filiam, SOPHIAM: ex qua
suscepit filios duos, ADOLPHVM FRI-
DERICVM & IOANNEM ALBERTVM,

D 2

filiam

filiam vnam, ANNAM SOPHIAM: modo orphanos, quod verbum excludit multum felicitatis: quos tamen, vt suos, curæ sibi habebit magnus patruus, dux HVLDERICVS: neq; eos alter magnus patruus, dux CAROLVS, neq; patruus SIGISMVNDVS AVGVSTVS negliget. Cæterum dux IOANNES, in imperio, patris & patris virtutes æmulabatur potissimas, iustitiam & beneficentiam, quas verè quis siue columnas siue animas regni dixerit. In his enim magis elucet maiestas, quàm in summa potentia & gazis Arabum. Namq; & formicæ Indicæ auri montes possidere feruntur, & dracones Africæ solitudines occupant, longeq; à conspectu suo quidquid est animantium arcent: nec tamè cogitari potest in ijs dignitatis minimum, nedum aliquid diuinius. Etiam in hoc sapiebat, quod nihil in magnis rebus, nisi de voluntate & consilio patris statuebat. Falsum enim putabat, ab eo dissentire, qui & animo esset erga se paterno, & ætate vsuq; omnem rationem nosset gerendæ reipublicæ: quiq; & domi & per Germaniam, & apud exteros reges auctoritate

tate

tate plurimum valeret. Itaq; facile perfecit, vt
æquè carus esset suis omnibus, atq; patruus:
nec tam boni principis laudes illius prouinciæ
limitibus terminabantur: multus erat inter
bonos passim sermo, de humanitate principis
incredibili, beneficentiæ studio, cui tamen ip-
se se imparem intelligeret. Quid enim eo hu-
manius, in cuius verbis, vultu, moribus, nullū
asperitatis esset signum! erat nimirum huma-
nissimi patris filius & litteris humanioribus eru-
ditus. Domi se erga suos & erga hospites gere-
bat, vt solebat pater. Semper autem quærebat
occasionem ad sermonem: nec erat genus vi-
tæ, siue artis, de quo non satis intelligeret, &
accuratè sciscitaretur. Ita nemo fuit, quin
principem, filium patris similē, optaret mul-
tos annos viuere: quem patrem patriæ, vt iam
tum erat princeps, omni vita futurum nemo
dubitaret. Nec quisquam secus suspicari po-
terat, cum si quid esset vacuum temporis, id
ferè omne impenderet litteris: immo sacrarū
litterarum lectioni & meditationi & locum &
tempus constituerat. Quod neq; superstiti-
one faciebat, qua stolidi quid subiectissimo

cultu venerantur, cui neq; nos neq; nostrorū
aliquid debemus, vel modum religionis insti-
tuunt, quem quisq; sibi somniarit: neq; simu-
latione, qua religionis famam apud homines
astute aucupantibus spectatores fallere licitū
est. Verum neq; verborū blanditijs, neq; splen-
dore victimarum, neq; cærimoniarum appa-
ratu capitur, cui omnia & præsentia sunt & in
oculis. Sed faciebat casta animi pietate non
dubitans, quem coleret, fiducia in eundem,
quæcunq; euenirent, posita. Mictur hoc quis
etiam in priuatis: sed in principe sobrio minus
mirum videri debet. Namq; & in studio tem-
perantiæ patrem æmulabatur & patruū: quo-
rum neuter, nisi conuiuio magnus hospes, re-
gij loci atq; ordinis exciperetur, se largius in-
uitare visus fuit Interdum enim moribus ob-
sequimur mortalis, vel in eo, quod minus pro-
bemus. Hoc oportere quoq;, in vita commu-
ni dixerim, non in schola sapientum: etsi &
hæc inter mortales est, & non nihil opinionibus
distrahitur. Quam bonus verò princeps
fuerit IOANNES, dolor & principum & to-
tius prouinciæ, quantum verbis effari non va-
leam,

Ieam, testatum fecit. Vidimus enim & principum & populi eam vim lacrymarum, cuiusmodi nullo in luctu Megapolitano visa fuerit ab vltima hominum memoria. Fuit autem à me expositus diligenter vitæ cursus principis, omnino breuis, inter varios fluctus, ad hunc vsq; scopulum. Iam doceat nos aliquis sapientum, (mihi enim non liquet) in fatisne fuerit, principē natura, exemplis, educatione, litteris, placidū, humanū, pium, iustū, beneficium, casu perire tam miserabili: etsi ille nō perijt, sed ex hac vita, vt caduca; vt omnibus casibus exposita! in æternam beatamq; transijt. Quibus enim adhuc diebus pauculis hanc lucem vidit, inter corporis incredibiles ac perpetuos cruciatus, & ab his ipsis, quantum potuit, & à rebus, quæ ad mortalem vitam respiciunt, abrupit animum, & conuertit omnem ad Deum. Testatur omnis aula, quæ tunc eo loco erat, qui ijs diebus sermones, que sacrarum litterarū recitationes, quàm acres preces, quæ vox principis vltima fuerit. Ponderus item habet ministri ecclesiæ testimonium, quod & voce & scripto edidit, cum minutissima quæq; de die in diem obseruasset, & annotasset omnia bona fide, ipse homo pius & integer. Deniq; apud me, valet plurimum, & valere debet apud omnes auctoritas viri adprimè nobilis, Hermanni Camzij: non de grege theologi, sed qualem informat theologorum Græcæ ecclesiæ princeps Nazianzenus. Hic enim sacerdotio non inhiavit, ob dignitatem, ob opes, ob dominatum: immo
secutus

lecutus videtur, à quo omnium, vt ita dicam, exemplis auer-
teretur. Quotus enim quisq; lautiorum & cautiorum, id ge-
nus vitæ expetit, in quo præter molestias & labores, con-
temptus, inopia, odium, periculum, exilium, crux deniq;
pro præmio speranda sunt? Cum iuuenis olim magni & ele-
gantis ingenij, & benè eruditus, se totum ad pietatem con-
tulisset, ecclesiæ seruatoris aliquo saltem loco in pietate cõ-
firmatum seruire minimè puduit. Sed hic Camzius, cum ob
valetudinem, & sacri gregis suæ fidei crediti tempus neces-
sarium, ipse Suerinum non veniret, accurata epistola fecit
ducem HVLDERICVM certiozem, vt ducem IOAN-
NEM pænè in mortis articulo audierit, consolationes pro-
nũciantem, quas ipse depromere in animo habuisset. Quæ
cum sint ab alijs & verè & dextrè & copiosè explicata, &
omnino melius, quàm à me fieri possit, finem dicendi hic
faciam. Nec enim dispicio, quod dici debeat amplius, præ-
ter id, quod fuit vltimum in altera funebri. Hoc enim eodè
animo, iisdem verbis repetendum censeo: quod vnum ex
omnibus reliquum est, vt ad diuinam maiestatem vota fa-
ciamus p^{ro} salute publica: vt regum ille rex & humani ge-
neris custos, in hoc duplicato grauissimo luctu mæstissimæ
Megapoli præsto sit, & cum alijs huius regni gentis princi-
pes, tum patrem patriæ ducem HVLDERICVM, iusti-
tia, sapientia, & beneficentia præstantem, & hisce populis
& imperio conseruet quàm diutissimè. Id Megapolitani sua
cum primis interesse: sed cæteri etiam ad salutem Germa-
niæ in hac principum tam vsu rerum, quàm consilio præ-
stantium paucitate, & tanto periculorum do-
mi forisq; imminentium metu, perti-
nere non falsò existi-
mant.

F I N I S.

W 1999

[70/98]

ULB Halle 3
001 915 363

Sb.

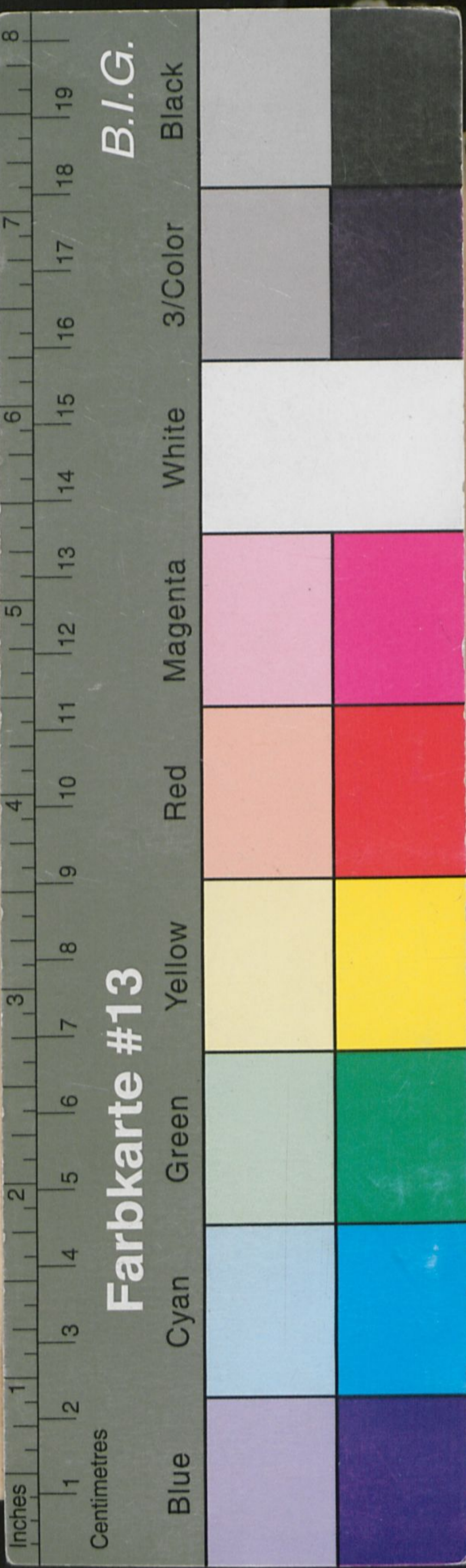
V 3 17 ✓
Retro ✓

70

IOAN. CASELII

Oratio funebris

ILLVSTRISSIMO PRINCIPI

IOANNI

duci Megapolitano, principi

VANDALORVM &c. SCRIPTA

IN ACAD. IVLIA.

HELMÆSTADII
Ex officina typographica Jacobi Lucij.

Anno M. D. XCII.